

شیکردنده‌ودی جوگرافی بـ کاریگه‌ری رهگه‌زه‌کانی ئاوه‌هوا له سـهـر رـهـگـهـکـانـی کـهـشـ ئـارـامـیـ لهـ

قـهـزـایـ دـهـرـبـهـنـدـيـخـانـ بـهـ پـیـ پـیـوـهـرـیـ تـيـرـجـنـجـ

ارام رضا عزالدین^۱ - لقمان وسو عمر^۲

luqman.omer@koyauniversity.org - aramraza444@gmail.com

ئاماده‌یی نویگه‌ری، به‌ریوه‌به‌ریتی په‌روه‌ردہ‌ی چه‌مچه‌مال، به‌ریوه‌به‌رایه‌تی گشتی په‌روه‌ردہ‌ی سلیمانی، سلیمانی، هه‌ریمی کوردستان، عیراق.

بـهـشـیـ جـوـگـرـافـیـاـ،ـ فـاـکـهـلـتـیـ پـهـروـهـرـدـهـ،ـ زـانـکـوـیـ کـوـیـهـ،ـ کـوـیـهـ،ـ هـهـرـیـمـیـ کـورـدـسـتـانـ،ـ عـیرـاقـ.

پـوـخـتـهـ

ئاوه‌هوا کاریگه‌ری راسته‌وحوی هه‌یه له سـهـرـ تـهـنـدـرـوـسـتـیـ وـ ئـارـامـیـ وـ پـیـادـهـکـرـدـنـیـ چـالـکـیـیـ جـوـرـاـجـوـرـهـکـانـیـ مـرـوـقـ،ـ بـوـیـهـ زـانـکـانـیـ بـوـارـیـ ئـاـوـهـهـوـاـیـ پـرـاـکـتـیـکـیـ گـرـنـگـیـ بـهـ پـیـوـهـنـدـیـ نـیـوانـ ئـاـوـهـهـوـاـ وـ مـرـوـقـ دـهـدـهـنـ.

ئامانج لهم تویژینه‌وھیه بریتییه له شاره‌زابون لهو رهگه‌زه ئاوه‌هوا یايانه‌ی که کاریگه‌ری راسته‌وحویان هه‌یه له سـهـرـ ئـارـامـیـ مـرـوـقـ وـ دـهـرـخـسـتـنـیـ پـهـیـوـهـنـدـیـ نـیـوانـ رـهـگـهـزـهـ ئـاـوـهـهـوـاـیـیـهـکـانـ وـ کـهـشـ ئـارـامـیـ بـهـ پـیـ کـاتـهـ جـيـاـواـزـهـکـانـ.ـ بـوـ گـهـیـشـتـنـ بـهـ ئـامـانـجـیـ توـیـژـینـهـوـهـ کـهـ پـیـوـهـرـیـکـیـ تـايـبـهـتـ بـهـ کـهـشـ ئـارـامـیـ بـهـ کـارـهـاتـوـهـ برـیـتـیـیـهـ لـهـ پـوـلـیـنـیـ تـيـرـجـنـجـ.ـ لـهـ توـیـژـینـهـوـهـ يـهـداـ تـوـمـارـیـ رـهـگـهـزـهـ ئـاـوـهـهـوـاـیـیـهـکـانـ قـهـزـایـ دـهـرـبـهـنـدـيـخـانـ لـهـ ماـوـهـیـ نـیـوانـ سـالـانـیـ (2002-2021)ـ بـهـ کـارـهـاتـوـهـ.

تویژینه‌وھکه بـهـوـ ئـهـنـجـامـهـ گـهـیـشـتـوـهـ کـهـ کـارـیـگـهـرـیـ رـهـگـهـزـهـکـانـیـ ئـاـوـهـهـوـاـ بـهـ پـیـ وـهـرـزـ وـ مـانـگـهـکـانـیـ سـالـ گـورـانـکـارـیـ بـهـ سـهـرـداـ دـیـتـ،ـ بـهـ شـیـوـهـیـکـ کـهـ رـهـگـهـ کـهـشـ ئـارـامـهـکـانـ بـهـ بـهـاـیـ (0)ـ بـرـیـتـیـیـهـ لـهـ (48)ـ رـهـگـهـ وـ رـیـژـهـیـ (13.2%)ـ،ـ شـهـوـهـکـانـیـ کـهـشـ ئـارـامـیـ بـهـ بـهـاـیـ (0)ـ بـرـیـتـیـیـهـ لـهـ (58)ـ شـهـوـ وـ رـیـژـهـیـ (15.9%)ـیـ شـهـوـهـکـانـیـ سـالـ،ـ کـارـتـیـکـرـدـنـیـ بـاـیـ ئـارـامـ وـ خـوـشـ (b)ـ لـهـ رـهـگـهـدـاـ بـرـیـتـیـیـهـ لـهـ (34)ـ رـهـگـهـ وـ رـیـژـهـیـ (9.3%)ـ،ـ لـهـ شـهـوـداـ بـرـیـتـیـیـهـ لـهـ (49)ـ شـهـوـ وـ رـیـژـهـیـ (13.4%)ـیـ شـهـوـهـکـانـیـ سـالـ.

کـلـیـلـیـهـ وـشـهـکـانـ: کـارـیـگـهـرـیـ ئـاـوـهـهـوـاـ،ـ کـهـشـ ئـارـامـیـ رـهـگـهـانـهـ،ـ قـهـزـایـ دـهـرـبـهـنـدـيـخـانـ،ـ پـوـلـیـنـیـ تـيـرـجـنـجـ.

پیشنهاد

ئاوههوا کاریگەری راسته و خوی لە سەر ئارامى و نارەحەتى مروف ھەيە، ئەمەش رەنگانە وەي لە سەر تەندروستى و پيادە كىرىنى چالاكىيە جۇراوجۇرەكانى دەبىت. زانا كانى بوارى ئاوههواي پراكىتكى گرنگى تايىبەتىان داوه بە پەيوەندى نىوان ئاوههوا و مروف دراوه، لەم چوارچىۋەيدا چەندىن فۇرمولەي تايىبەت بە پېۋەرەكانى كەش ئارامى داهىزراوه، بەشىك لەم پېۋەرانە كارىگەری زۇرتىرىن پەگەزە ئاوههوايىھ كارىگەرەكانىيان بە هەند وەرگرتۇھ، تىرجنج لە سالى 1966 پېۋەرىكى تايىبەت بۇ دىارييكردىنى رۆز و شەوه شىاوهكان بۇ ھەستىرىن بە كەشىك ئارام دەستىنىشانكىدوھ، ھەولىداوه توېزىنەوە لە گۈپانى ئاوههواي رۆزانە و مانگانە و سالانە ئاوههوايىھ كانى وەك تىشكى خۆر و پلەكانى گەرمى و با و شىيى رېزەي بکات.

گرنگى توېزىنەوە:

1- بارودۇخى كەش و ھەوا بابەتىكى گرنگى پەيوەستدارە بە چالاكىيە مروييەكان و لە نىۋ ئەم چالاكىانەشدا كەش ئارامى لە پېشەنگى توېزىنەوەكانە.

2- ئەم توېزىنەوەي گرنگى نىوان ژىنگە و مروف بەتايىبەتى ئاوههوا دەخاتەرۇ، بۇ دىارييكردىنى باشتىرىن رۆزەكانى سال بۇ كەش ئارامى.

كىشەي توېزىنەوە: كىشەي توېزىنەوەكەمان بە چەند پرسىيارىك دەخەينەرۇ وەك:

1. ئايا رەگەزە ئاوههوايىھ كان لە قەزايى دەربەندىخان كارىگەريان لە سەر كەش ئارامى مروف ھەيە؟

2. تا چەند گۈپانكارىيە كاتىيەكانى رەگەزە ئاوههوايىھ كان (گۈپانكارى مانگانە و وەرزانە) كاردەكتە سەر جياوازى كەش ئارامى بە پشت بەستن بە ھاو كىشەي تىرجنىج لە ناوقەي توېزىنەوە؟

گىريمانەي توېزىنەوە

1- گۈپانى رەگەزە ئاوههوايىھ كانى قەزاكە كاردەكتەن سەر كاتەكانى ھەستىرىنى مروف بە ئارامى كەش.

2- رەگەزە ئاوههوايىھ كانى وەك تىشكى خۆر و درېزى و كورتى رۆز و پلەي گەرمى و خىرايى با و شىيى رېزەي كارىگەری پۇزەتىق و نىڭەتىقىان لە سەر ئارامى مروف ھەيە.

ئامانجى توېزىنەوە:

1- دىارييكردىنى كاتە جياوازەكان بۇ كەش ئارامى بەپىي رۆز و مانگ و سال.

2- دىارييكردىنى جياوازى كاتى بۇ كەش ئارامى بەپىي سەرۋەتلى ژىنگەيى و ھەلکەوتى شۇينى جوگرافياكەي.

پي بازى تو يزينه و ه:

هه ر تو يزينه و ه يه کي زانستى وا دهخوازىت مي توديک يان چهند مي توديکي زانستى رون و ئاشكرا پياده بکات، به مه بستى سودگه ياندنى زياتر به تو يزينه و ه كه، لەم روانگه يه و ه رى بازى هله بندجان (الاستنباطي) و مي تودي (هه ريمى و شيكاري) مان به كارهينانه، به كارهينانى ئەم شىوازه وا پيوسيت ده كات كاره كه به چهند قوناغىك ئەن جامبوريت بهم شىوه يه خواره و ه، كۆكىرنە و ه داتاي تاييهت به ئا و و ه و لە رىگه ي پشت به ستىن به فەرمانگه كەشناسى ناوجه ي تو يزينه و ه، لەم پي ناوه شدا داتاي تو ماركراروي سالانى (2002-2021) و هرگير او و

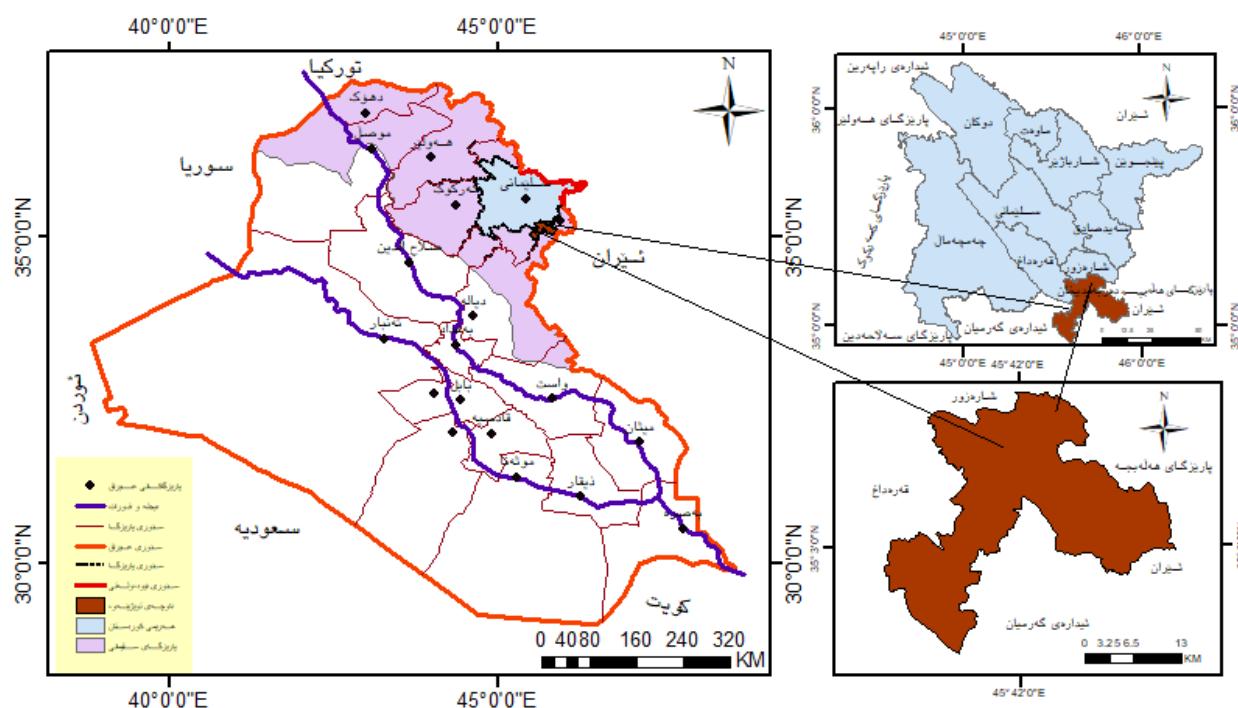
په يكه رى تو يزينه و ه:

په يكه رى تو يزينه و ه كه پيکديت لە سى تە و هر تە و هر يه كەم: شويىنى جوگرافى و پيگەي ئەستروئۇمى و پيكتاهات و رو به رى يه كەي كارگىرى ناوجه ي تو يزينه و ه ئاماژەي پيكرارو و لە تە و هر دوھىدا: چەمكى كەش ئارامى و كەش ئارامى (فيسييولوجى) پولىنى كەش ئارامى خراوه تەرپو هه روھا لە تە و هر سىيەم و كوتايىدا پولىنى تىرجىج بۇ ديارىكىرنى كەش ئارامى لە ناوجه ي تو يزينه و ه جىيە جىكراو.

1- شويىنى جوگرافى و پيگەي ئەستروئۇمى و پيكتاهات و رو به رى يه كەي كارگىرى

قەزاي دەربەندىخان لە روئى شويىنى جوگرافىيە و دەكە و يتە باشورى رۇزھەلاتى پارىزگاي سلىمانى و رۇزھەلاتى هه ريمى كوردىستان و عىراق، سنورى كارگىرى ئەم قەزايە لە باكوره و قەزاي شارەزور و لە باشور و باشورى رۇزئاواوه ئيداره گەرميانه و لە باشورى رۇزھەلاتە و ه لاتى ئيرانه و لە رۇزھەلاتە و ه پارىزگاي هله بجهىه و لە باكورى رۇزئاواى قەزاي قەرداغە. لە روئى ئەستروئۇمىيە و دەكە و يتە نىوان بازنه كانى پانى ($34^{\circ}55':30' - 35^{\circ}14':30'$) باكورى گۈزە و هيلەكانى درېزى ($45^{\circ}45':30' - 45^{\circ}56':00'$) خورھەلاتى گۈزە.

نەخشەي (1).

شونتی جوگرافی قهزا دهربهندیخان به پیش پاریزگای سلیمانی و هریمی کوردستان و عراق

سەرچاوه: کاری توشەر بە کارھینانی بەرنامەی ArcMap ArcGis10.5 بە پشت بەستن بە: حکومەتی هەریمی کوردستان و وزارتی پلاندان، بە پیوەرایەتی ئاماری سلیمانی، سەنتەری تەکنۆلۆجیای زانیاری، بەشی پوبیوی و Gis، نەخشەی کارگىری و بە پیوەبردنی پاریزگای سلیمانی، داتاي بلاونەکراوه، 2021.

پیکهاتەی کارگىری ناوچەی تویىزىنە و پیکدیت لە ناحيەی سەنتەر و ناحيەی باوه خۆشىن، رو به رەكەی دەگاتە (568) km^2 و (5%) رو به رى پاریزگای سلیمانی بەبى ئىدارە سەرەخۆكان كە (11803) km^2 پیکدەھىنەت (کوردستان، 2021)

-2 چەمکى كەش ئارامى و كەش ئارامى (فيسيولوجى) پۈلىنى كەش ئارامى

-1 چەمکى كەش ئارامى :Comfort

ئەنجامدانى تەواوى چالاکىيەكانى جەستەي مروقە بە ئەركە سروشىتىيەكانى خۆى، بە جۆرىك ئە و چالاکىيانە بەبى بە کارھینانى ھۆكارە تەکنۆلۆجىيەكان ئەنجام بىرىت و مروقە هەست بە گرفت و ناخۇشى نەكتات (Attia, 2015, p. 118)، يان بىرىتىيە لە پەنگانەوەي بارودۇخى سىيىستەمى ناوهندى (جهاز المركزي) مىشكى مروقە بۆ رازىبىون بەو ژينگە سروشىتىيە كە تىيدا دەزى (Hoppe, 1988, p. 250).

2-2 كەش ئارامى (فيسيولوجى): Physiological Comfort

بىرىتىيە لە خستتەرۇي بارودۇخى گەرمىيە لە نىوان جەستەي مروقە و ئەو ژينگە سروشىتىيە كە تىايىدا دەزى (Kalvelage, 2014, p. 13)، بە جۆرىك پاریزگارى لە پلهى گەرمى جەستەي مروقە بىرىت كە (37 $^{\circ}$ س) يە، بەبى پەناپىردنە بەر زىادىرىنى بەرھەمەنەنە گەرمى لە رېڭەي جولە يان كەمكىرىدىنەوەي گەرمى

له پیگه‌ی بهه‌لمبون له جه سته‌ی مرؤفه‌وه، (Maha, 2022, p. 95)، ئه و بره گه‌رمیه‌ی جه سته‌ی مرؤفه‌وه ئه‌نجامی چالاکی زینده‌گیه‌وه به‌رهه‌میدههینی، يه‌کسانه بهو بره گه‌رمیه له‌ناوچوهی له پیگه‌ی گه‌یاندن و ه‌لگرتن و بهه‌لمبونه‌وه ئه‌نجام دهدری (Amelung, 2007, p. 141).

3-3-پولینی تیرجنج (Terjung)

ئه‌م پولینه‌له‌لاین زانای ئه‌مریکی و پسپور له بواری ئاووه‌هه‌وای پراکتیکی تیرجنج له سالی (1966) داهینرا له زانکوی کالیفورنیا له ویلایته‌یه‌کگرتوه‌کانی ئه‌مریکا، تیایدا ئاووه‌هه‌وای ویلایته‌یه‌کگرتوه‌کانی ئه‌مریکای دابه‌شکرد بق (20) هه‌ریمی ئاووه‌هه‌وای فیسیولوچی. دو تابلوی ئاووه‌هه‌وای تایبیه‌ت به ئارامی که‌شی دروستکرد، يه‌که میان بریتیه‌له ئاماژه‌ی که‌ش ئارامی گه‌رمی، دوه‌میان ئاماژه‌ی سارده‌که‌ره‌وهی با، گرنگترین ئه‌و ره‌گه‌زه ئاووه‌هه‌وايانه‌ی له پولینه‌که‌دا به‌کاردده‌هیزیریت بریتین له (Terjung .. , 1968, p. 52 ..).

- تیکپای به‌رزترین و نزمترین پله‌ی گه‌رمی هه‌وا.
- تیکپای به‌رزترین و نزمترین شیئی پیژه‌یی.
- تیکپای خیرای مانگانه‌ی با به مه‌تر/چرکه.
- ژماره‌ی کاتژمیره‌کانی ده‌رکه‌وتتی تیشكی خوری تیوری و راسته‌قینه.

بوق به‌ده‌سته‌تیان و هه‌ستکردن به که‌ش ئارامی گه‌رمی کاریگه‌ر و کاریگه‌ری ره‌زانه و شهوانه‌ی با، پاشان شیوازه‌کانی ئاووه‌هه‌وای فیسیولوچی به‌پیئی ئه‌م پولینه به سی قوناغ دیاری‌دەکریت که بریتین له:

1 - ئاماژه‌کردن به ھاوكۇنكەی کەش ئارامى (پۇز و شەو): پشت ده‌بەستیت به دو ره‌گه‌زى ئاووه‌هه‌وایي ئه‌وانیش بریتین له (پله‌ی گه‌رمی و شیئی پیژه‌یی)، لەسەر ئه‌م بنەمايە ناوچه‌کانی دابه‌شکرد بق (11) ناوچه‌ی ئاووه‌هه‌وایي جیاواز له پله‌ی ئارامى و هه‌راسانى (نەبونى کەش ئارامى). وەک له خشته‌ی (1) و شیوه‌ی (1) دیاره.

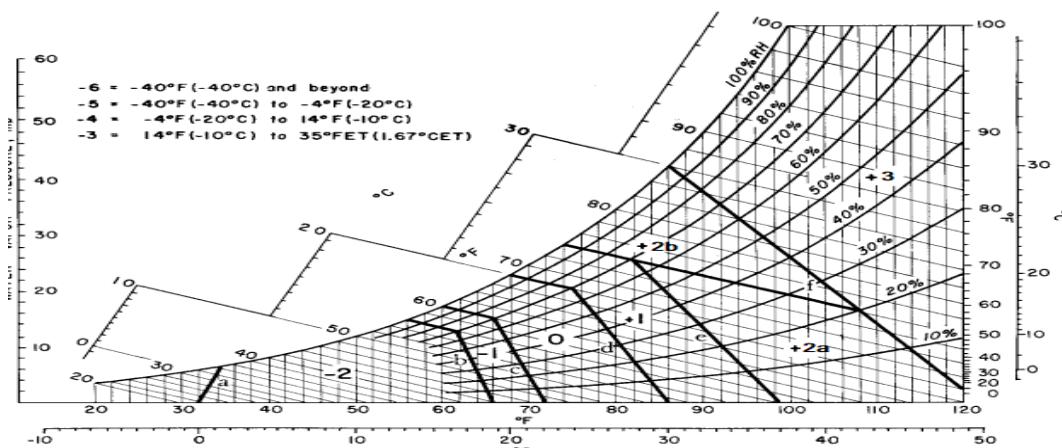
ھەستکردنی مروف	سنورى پله‌ی گه‌رمى کارىگەر / سەدى	ھىما
ئەۋپەپى سارد	-40	-6
ساردى لە رادەيدەدر	-20	-5
زۇر سارد	-10	-4
تەواو سارد	1.7	-3
ئاشكرا سارد	15.6 يان پله‌ی گه‌رمى شىئى هەوا 13.3 بىت و شىئى پیژه‌يى زىاتربىت لە %70	-2
كەمىك سارد	17.8 يان پله‌ی گه‌رمى شىئى هەوا 15.6 بىت و شىئى پیژه‌يى زىاتربىت لە %70	-1
كەش ئارامى	22.2 يان پله‌ی گه‌رمى شىئى هەوا 20 بىت و شىئى پیژه‌يى زىاتربىت لە %70	سەر(0)

که میک گهرم	25.6 یا پلهی گهرمی شیئی هوا 23.3 بیت و شیئی پیژهی زیاتریت له 70 %	+1
ته او گهرم	کاتیک که پلهی گهرمی شیئی هوا 23.3 بیت، شیئی پیژهی بگاته % 70	+2a
گهرمی بیزارکه ر	30 بق 50 پلهی گهرمی و شیئی پیژهی که مترا بیت له % 70	+2b
گهرمی له راده به ده ر	زیاتر له 30 و شیئی پیژهی بگاته % 90	3+

خشتی (1) دیاریکردنی سنوری پلهی گهرمی کاریگه ر و ئاماژه دی که ش ئارامی به پی پولینی تیرجنج

Terjung, W. H. (1967). Annual Physioclimate Stresses and Regimes in the United States Author . سه رچاوه: Geographical Review, Vol. 57, p 225 – 240.

شیوه دی (1) ئاماژه دی که ش ئارامی به پی پولینی تیرجنج

Terjung ,W. H.. (1968). World Patterns of the Distribution of the Monthly Comfort Index. *J.Biometeor.vol. 12,, 119–151.*

دیاریکردنی ئاماژه کانی که ش ئارامی له شه و پوژدا، به پی ئم پولینه پیویسته تیکرای به رزترین پلهی گهرمی و نزمترین شیئی پیژه دهستنیشانبکری بق ئاماژه دان به که ش ئارامی پوژانه و تیکرای نزمترین پلهی گهرمی و به رزترین شیئی پیژه دهستنیشانبکری بق ئاماژه دان به که ش ئارامی شه وانه، به کوکردنی وهی هه ردو ئاماژه که (شه و پوژ) (که ش ئارامی پوژ) لیکدرامان دهستدکه وی، خشتی (2) خراوهه تو.

خشتی (2)

هاوکولکهی پوژو شه و	هاوکولکهی لیکدراو	هاوکولکهی پوژو شه و	هاوکولکهی لیکدراو	هاوکولکهی پوژو شه و	هاوکولکهی لیکدراو	هاوکولکهی لیکدراو	هاوکولکهی لیکدراو	هاوکولکهی پوژو شه و
هند....	K3	-2/-4	M1	0/0	هند....	EH1	3+/2b+	
+2/+2	EC1	-5/-5	M2	0/-1	H1	EH2	3+/2a+	
+2/+1	EC2	-5/-6	M3	0/-2	H2	EH3	+3/+1	
+2/0	CD1	-3/-3	M4	0/-3	H3	EH4	+3/0	

+2/-1	CD2	-3/-4	هند....	هند....	H4	EH5	+3/-1
+2/-2	CD3	-3/-5	C1	1/-1	H5	UC	6/-6
هند....	VC1	-4/-4	C2	-1/-2	هند....	S1	+4/+4
+1/+1	VC2	-4/-5	C3	-1/-3	W1	S2	+4/+2a
+1/0	هند....	هند....	هند....	هند....	W2	S3	+4/+1
+1/-1	EC1	-5/-5	K1	2/-2	W3	S4	+4/0
+1/-2	هند....	هند....	K2	-2/-3	W4	S5	+4/-1

دیاریکردنی هیماکانی ئاماژه‌ی کهش ئارامی لیکدراو (شهو و پوش) به‌پیش پولینی تیرجنج

سەرچاوه: Terjung, Werner. H. (1966), Physiologic Climates of the Conterminous United States: A Bioclimatic Classification Based on Man, Annals of the Association of American Geographers, Vol. 56, p. 141– 179.

هیماکانی ناو خشته‌که بهم شیوه‌یه:

$$\begin{array}{llll}
 \text{C} = \text{سارد} & \text{K} = \text{ئاشکرا سارد} & \text{VC} = \text{زور سارد} & \text{EC} = \text{ئەپەپەپى سارد} \\
 \text{H} = \text{گەرم} & \text{W} = \text{کەمى گەرم} & \text{M} = \text{مامناوهند (ئارامى)} & \text{CD} = \text{ساردى مامناوهند} \\
 & & \text{EH} = \text{تەواو گەرم} & \text{S} = \text{گەرم و شىدار}
 \end{array}$$

2 - ئاماژه‌کردن به ھاوکۆلکە ساردکە رەھوھى با: به‌پیش ئەم ھاوکۆلکە يە با كاردهكاتە سەر پلهى گەرمى لەشى مرۆف لە شەھو و پوشدا، بهم ھەنگاوانە كاريگەرى با لە پوشدا دەردەھىنلى، ھاوکۆلکە ساردکە رەھوھە دەگۇپىت بەھۆي جىاوازى پلهى گەرمى و خىراي با و پوشىنى جلوپەرگ، به‌پیش پىوه‌رى سېپىل و پاسىيل بهم ھاوکىشىيە ئەنجامى ئاماژه‌کردن بە كارتىكىرىنى با و پلهى گەرمى دەخريتەر و (Bluestein, 1999, p. 1984).

$$K = (\sqrt{100V} + 10.45 - V) (33 - ta)$$

K = پىوه‌رى ساردکە رەھوھى با بە كيلوكالورى / مەتر دوجا / كاتژمیرىيک.
 V = خىراي با بە مەتر / چركە.

Ta = پلهى گەرمى بەپىوه‌رى سەدى.
 $10.45, 100$ = ژمارە‌ي جىڭىر.

33 = ناوەندى پلهى گەرمى پىستى مرۆف بە پىوه‌رى سەدى.

خشتہی (3)

دیاریکردنی ئامازھی ساردکەرھوھی با بەپىي پۆلینى تىرجنج

هەستکردنی مورف	توناى ساردکەرھوھ کيلو كالورى / م ² / كاتژمير	ھيما
بەستتى ئەو بەشانەي جەستەي مرۆڤ كە بەرھەوا دەكەون	1400 و زياتر	-h
كارتىيىكىردىنى بايەكى زۆر زۆر سارد	1400 بۇ 1200	-g
كارتىيىكىردىنى باي زۆر سارد	1200 بۇ 1000	-f
كارتىيىكىردىنى باي سارد	1000 بۇ 800	-e
كارتىيىكىردىنى باي مامناوهندى ساردکەرھوھ	800 بۇ 600	-d
كارتىيىكىردىنى باي كەم سارد	600 بۇ 300	-c
كارتىيىكىردىنى باي (ئارامى) خوش	300 بۇ 200	-b
كارتىيىكىردىنى باي كەم كاريگەر	200 بۇ 50	-a
كارتىيىكىردىنى باي هاوسمىنگ نەسارد و نەگەرم	50 بۇ 80	N
ھەستکردن بە كەمىن گەرمى بە تايىبەت پىيىست	* -80 بۇ 160	A
زيادبۇنى گەرمى لە لەشدا كە دەبىتە هوئى ھەست نەكىرىن بە ئارامى (مامناوهندى گەرم)	** -80 بۇ 160	B
زيادبۇنى گەرمى لە لەشدا كە دەبىتە هوئى ھەست نەكىرىن بە ئارامى يان زۆر گەرم	-160 كەمتر ... ***	C

* كاتىيك پودەدات كە پلهى گەرمى ھەوا لە نىوان 30 بۇ 33 پلهى سەدى بىيت.

** كاتىيك پودەدات كە پلهى گەرمى ھەوا لە 33 پلهى سەدى زياتر بىيت.

*** كاتىيك پودەدات كە پلهى گەرمى ھەوا لە 35.5 پلهى سەدى زياتر بىيت.

سەرچاواھ / Terjung, Werner. H. (1966) , Physiologic Climates of the Conterminous United States: A Bioclimatic / Classification Based on Man, Annals of the Association of American Geographers, Vol. 56, p. 141– 179

لەم پىيەرەدا بەم شىۋاوازە ئامازھىكىرىن بە كارتىيىكىردىنى با جىيە جىيەكىرىت:

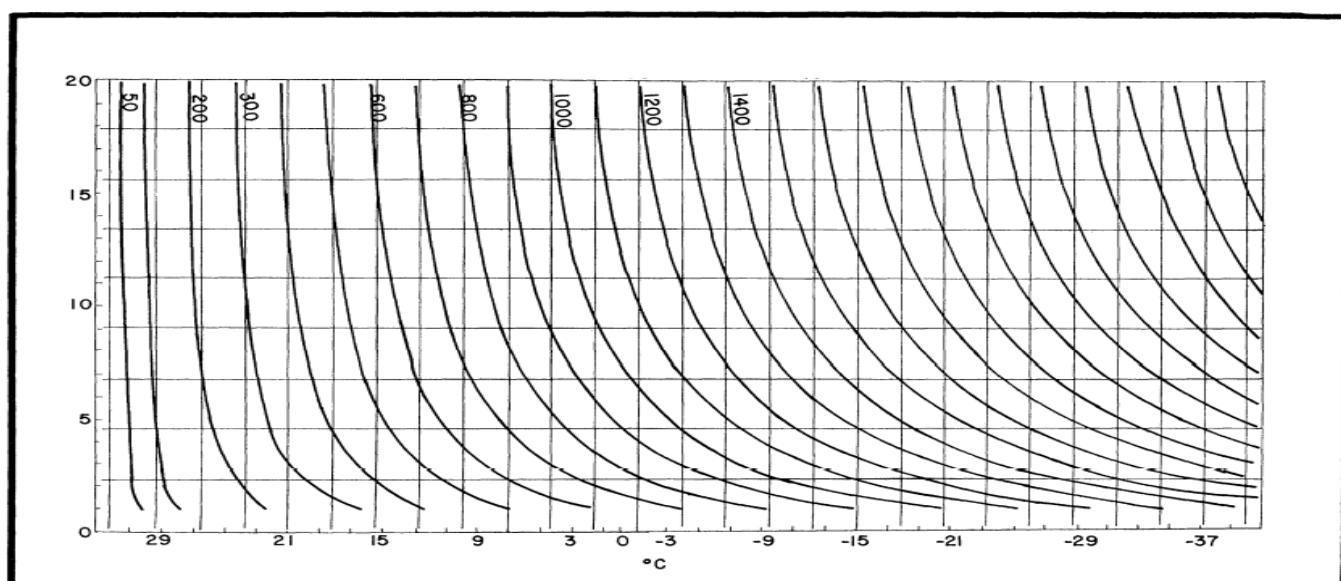
- 1- بە بەكارھىنانى هاوکىشەي (سىپىل و باسىل) و پشت بەستن بە ناوهندى بەرزتىرىن پلهى گەرمى رۆژانە و ناوهندى رۆژانە خىراي با.
- 2- لىكدانى ئەنجامى هاوکىشەي يەكەم لەگەل ڦمارەي كاتژميرەكانى خۆرەلەلتى تىورى.
- 3- لىكدانى ڦمارەي كاتژميرەكانى خۆرەلەلتى راستەقىنە لە (200 كيلو كالورى / م² / كاتژميرىك).
- 4- بەھاى ھەنگاوى (3) دەردەكىرى لە بەھاى ھەنگاوى (2).
- 5- دابەشكىرىنى ئەنجامى ھەنگاوى (4) بەسەر كاتژميرەكانى خۆرەلەلتى تىورى.

له شهودا به بهکارهینانی هاوکیشهی (سیپل و باسیل) و پشتبهستن به ناوهندی نزمترین پلهی گهرمی و ناوهندی رفزانهی خیرای با، و هک له خشتهی (2) خراوهته‌رو، به کوکردنه‌وهی کارتیکردنی رفزانه و شهوانهی با، کارتیکردنی بای لیکدراوی رفzman بوده‌رده‌که‌ویت، و هک له خشتهی (4) دیاره.

-3 به کوکردنه‌وهی ئامازه‌ی کەش ئارامى لیکدراوی رفژی و ئامازه‌ی ساردکه‌رهوهی بای لیکدراوی رفژی، شیواری (ئاوهه‌واي فیسيولوچي) مان بق ده‌رده‌که‌ویت، به کوکردنه‌وهی ئامازه‌ی کەش ئارامى رفژی لیکدراوی مانگه‌کانى (كانونى دوهم و ته‌موز)، (ھەریمە ئاوهه‌واييھ فیسيولوچي) ھك‌انمان بق ده‌رده‌که‌ویت. (Terjung, 1967, p. 226).

شیوه‌ی (2)

ئامازه‌ی ساردکه‌رهوهی با بهپىي پولىنى تىرجنج

Terjung, W. H.(1968) Bi-Monthly Physiological Climates and Annual Stresses and Regimes of Africa
Geografiska Annaler: Series A, Physical Geography , Volume 50, Issue 3, p. 173-192

خشتہی (4)

دیاریکردنی هیماکانی ئاماژه‌ی بای لیکدراو (شەو و رۆز) بە پیّی پولینی تیرجنج

| ئاواکونکەی
شەو |
|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|
| -d1 | -d/-d | a1 | a/-a | -e1 | -e/-e | -b2 | -b/-c | n1 | n/-a | c1 | c/-a | | | |
| -d2 | -d/-e | a2 | a/-b | -e2 | -e/-f | -b3 | -b/-d | n2 | n/-b | c2 | c/-b | | | |
| -d3 | -d/-f | a3 | a/-c | -e3 | -e/-g | -b4 | -b/-e | n3 | n/-c | c3 | c/-c | | | |
| -d4 | -d/-g | a4 | a/-b | -e4 | -e/-h | -c1 | -c/-c | n4 | n/-d | b1 | b/-a | | | |
| -g1 | -g/-g | -a4 | -a/-d | -f1 | -f/-f | -c2 | -c/-d | -a1 | -a/-a | b2 | b/-b | | | |
| -h1 | -h/-h | -a5 | -a/-e | -f2 | -f/-g | -c3 | -c/-e | -a2 | -a/-b | b3 | b/-c | | | |
| | | -b1 | -b/-b | -f3 | -f/-h | -c4 | -c/-f | -a3 | -a/-c | b4 | b/-d | | | |

سەرچاوه: Terjung, Werner. H. (1966), Physiologic Climates of the Conterminous United States: A Bioclimatic / Classification Based on Man, Annals of the Association of American Geographers, Vol. 56, p. 141– 179

3- جىيەجىكىرىدىن پولىنى تيرجنج لە ناوجەي توېزىنەوە

بۇ جىيەجىكىرىدىن پولىنى تيرجنج داتاكانى تايىبەت بە تىشكى خۆر و پلهى گەرمى و خىرای با و شىيى پىزىھىي ناوجەي توېزىنەوە بەكاردەھىينىن، ئاماژه‌ي كەش ئارامى رۆز و شەو و لىكىدراوى رۆز و شەو و ئاماژه‌ي كارتىكىرىدىن باي رۆز و شەو و لىكىدراوى رۆز و شەو و ئاواوهەواي فىسيولوچى و ھەرىمى ئاواوهەواي فىسيولوچى ناوجەي توېزىنەوە رۇندەكەينەوە، لە سەر ئەم بىنەمايە جىيەجىكىرىدى ئەم پولىنى بەم شىۋەھىيە:

1-3 ھاوكۇنكەي كەش ئارامى (شەو و رۆز): رەگەزەكانى گەرمى و شىيى پىزىھىي بەكاردىت و پىكىت لە كەش ئارامى رۆز و شەو و رۆزلى لىكىداوە لە خشتەي (5) و شىۋەھىي (3) خراوەتەپو:

1-1-3 كەش ئارامى رۆز: پشت دەبەستى بە تىكراي بەرزترىن پلهى گەرمى و نزىملىن شىيى پىزىھى لە رۆزدا، رۆزە ئاشكرا سارددەكانى سال (2) بىرىتىيە لە (96) رۆز و پىزىھى (26.3%) دەنگى رۆزەكانى سال، لە مانگى تىرىنە دوھەمەوە دەستپىيدەكەت تاوهەكى مانگى شوبات.

رۆزە كەمىك سارددەكان بىرىتىيە لە (26) رۆز و پىزىھى (7.1%) دەنگى رۆزەكانى سال، دەكەۋىتە مانگەكانى تىرىنە دوھەم و شوبات و ئازار.

کوی پۆژه ساردهكانى سال لە ناوچەي تویىزىنهوه بريتىيە لە (122) رۆژ و پىزەسى (33.4%) رۆژهكانى سال. مرۆڤ بۇ بەردەوامى بە چالاكىيەكانى پىويىستە پارچەيەك زياتر جلوبەرگى بېۋشى و بەپىي جۆرى چالاكىيەكانى گەرمىكەرەوە بەكاربەينى و ئەو خۆراكانه بخوات كە گەرمىكەي گەرمى تىدا بەرزە.

رۆژه كەش ئارامەكان (0) بريتىيە لە (48) رۆژ و پىزەسى (13.2%) رۆژهكانى سال، دەكەويتە مانگەكانى تشرىنى دوھم و ئازار و نيسان. لەم بارودۇخە ئاواوهەوايىدە مرۆڤ بەبى هىچ گرفتىك دەتوانى چالاكىيەكانى ئەنجام بىدات بەبى پۇشىنىنلىكى جلوبەرگى زىادە و بەكارهەيتانى ئامرازەكانى فىنكىكەرەوە يان گەرمىكەرەوە.

رۆژه كەمىك گەرمەكان (+1) بريتىيە لە (31) رۆژ و پىزەسى (8.5%) رۆژهكانى سال، دەكەويتە مانگەكانى تشرىنى دوھم و نisan و ئايار.

رۆژه تەواو گەرمەكان (+2a) بريتىيە لە (164) رۆژ و پىزەسى (44.9%) رۆژهكانى سال، لە مانگى ئايارەوە دەستپىيدەكتات تاوهەكى مانگى تشرىنى يەكەم.

کوی پۆژه گەرمەكانى سال لە ناوچەي تویىزىنهوه زياتر لە نيوھى رۆژهكانى سال پىكىدەھىنېت و بريتىيە لە (195) رۆژ و پىزەسى (53.4%) رۆژهكانى سال. مرۆڤ بۇ بەردەوامى بە چالاكىيەكانى پىويىستە لە رۆژه گەرمەكاندا پۇشاڭى تەنك بېۋشى، ئەو خۆراكانه بخوات كە كالۇريان كەمە، خۆپاراستن لە چونەدەرەوە لە نيوھرۇدا، چونكە لەم كاتانەدا لە ناوچەي تویىزىنهوه بەركەوتىنى تىشكى خۆر مەترسدارە بۇ سەر جەستەي مرۆڤ.

2-1-3 كەش ئارامى شەو: پشت دەبەستى بە تىكىرای نزمتىرىن پلەي گەرمى و بەرزتىرىن پىزەسى شى لەشەودا، شەوە ئاشكرا ساردهكان (-2) بريتىيە لە (179) شەو و پىزەسى (49%) شەوەكانى سال، لە مانگى تشرىنى دوھمەوە دەستپىيدەكتات تاوهەكى مانگى نisan.

شەو كەمىك ساردهكان (1-) بريتىيە لە (31) شەو و پىزەسى (8.5%) شەوەكانى سال، دەكەويتە مانگەكانى تشرىنى يەكەم و نisan و ئايار.

کوی شەو ساردهكانى سال لە ناوچەي تویىزىنهوه بريتىيە لە (210) شەو و پىزەسى (57.5%) شەوەكانى سال. لەم بارودۇخە ئاواوهەوايىدە پىويىستە مرۆڤ پۇشاڭى زستانە بېۋشى و چالاكىيەكانى گواستنەوە كەمباتەوە بەھۆى نزمبۇنەوهى پلەي گەرمى و بەستى رېڭاكانى ھاتوچۇ. لە شەو كەمىك ساردهكان مرۆڤ بۇ بەردەوامى چالاكىيەكانى دەتوانىت پارچەيەك جلوبەرگى زىادە بېۋشى و

چالاکييه کانى ئەنجام بىدات بە تايىھەتى گەشتۈگۈزار چونكە بەشىك لە گەشتىيار ئارەزۇرى شەوانى كەمىك سارد دەكەن.

شەوهەكانى كەش ئارامى (0) بريتىيە لە (58) شەو و پىزەمى (15.9)% ئى شەوهەكانى سال، دەكەۋىتە مانگەكانى ئايىار و حوزهيران و ئەيلول و تىرىپەنلىقى يەكەم. مرۆڤ دەتوانىت تەواوى ئەو چالاکىيانە لە شەۋدا ئەنجام دەردى بەبى گرفت ئەنجامى بىدات وەك چالاکى وەرزشى و بازرگانى و گەشتۈگۈزارهەتى.

شەوهە كانى كەمىك گەرمەكان (+1) بريتىيە لە (97) شەو و پىزەمى (26.6)% ئى شەوهەكانى سال، دەكەۋىتە مانگەكانى حوزهيران و تەموز و ئاب و ئەيلول. لەم بارودۇخە ئاوروھەوايىهدادا پىيويسىتە مرۆڤ جلوبەرگى تەنك بېۋشى و خۆراكە كەم كالورىيەكان بخوات.

ناوچه‌ی توپرینه‌وه

دابهشبونی ئامازه‌ی کەش ئارامى رۆژ و شەو و رۆژى لىكىراو بەپىي پۇلىنى تىرچنج لە ناوجە‌ي توپىزىنەوه

3-1- کهش ئارامى لېكدراؤ : مەبەست لە رۆژى لېكدراؤ كۆكىرىنەوەي بارودۇخى كەش ئارامى شەو و رۆژە.

رۆژە لېكدراؤه ئاشكرا ساردهكان (K2.K1) بريتىيە لە (96) رۆژى لېكدراؤ و رېزە (3)% ئى رۆژە لېكدراؤه كانى سال، لە مانگى تشرينى دوهەمەوە دەستپىيەدەكتات تاوهەكىو مانگى شوبات.

رۆژە لېكدراؤه ساردهكان (C2) بريتىيە لە (26) رۆژى لېكدراؤ و رېزە (7.1)% ئى رۆژە لېكدراؤه كانى سال، دەكەويتە مانگەكانى تشرينى دوهەم و شوبات و ئازار. لەم بارودۇخەدا مرۆڤ بۇ بەردەۋامى بەچالاكىيەكانى دەتوانىت جلوبەرگى زىادە بېپوشى جولەي زياڭ ئەنجام بىدات و چالاكىيەكانى ئەنجاميدات. كۆي رۆژە لېكدراؤه ساردهكانى سال لە ناوچەي توپىزىنەوە بريتىيە لە (122) رۆژى لېكدراؤ و رېزە (33.4)% ئى رۆژە لېكدراؤه كانى سال.

رۆژە لېكدراؤه كانى كەش ئارامى (M3) بريتىيە لە (48) رۆژى لېكدراؤ و رېزە (13.2)% ئى رۆژە لېكدراؤه كانى سال.

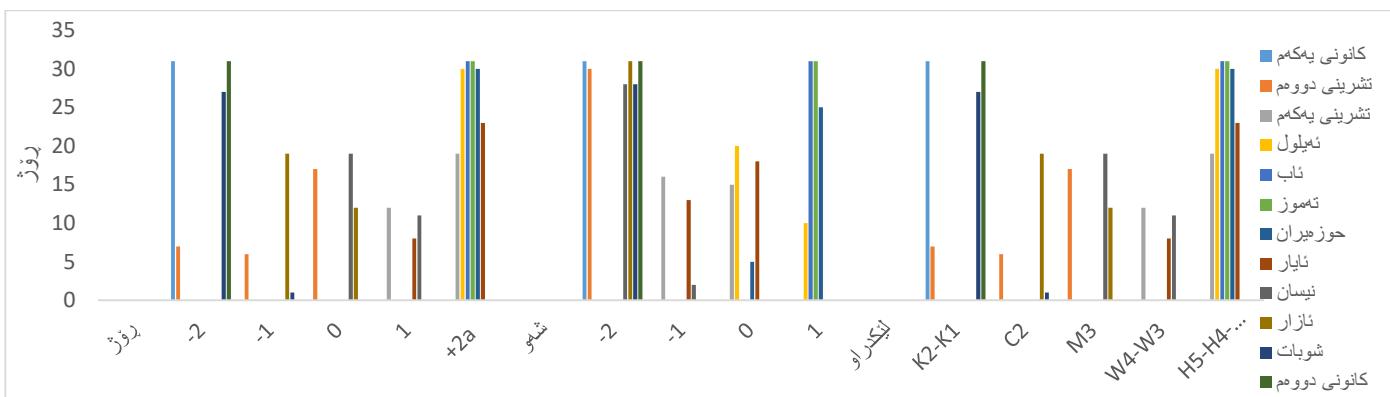
دەكەويتە مانگەكانى تشرينى دوهەم و ئازار و نيسان، لەم بارودۇخە ئاۋوھەوايىدە مرۆڤ بەبى هىچ گرفتىك دەتوانى چالاكىيەكانى ئەنجام بىدات.

رۆژە لېكدراؤه كەمىك گەرمەكان (W3-W4) بريتىيە لە (31) رۆژى لېكدراؤ و رېزە (8.4)% ئى رۆژە لېكدراؤه كانى سال، دەكەويتە مانگەكانى تشرينى يەكەم و نيسان و ئايار.

رۆژە لېكدراؤه گەرمەكان (H2-H3-H4-H5) بريتىيە لە (164) رۆژى لېكدراؤ و رېزە (44.9)% ئى رۆژە لېكدراؤه كانى سال، لە مانگى ئايارەوە دەستپىيەدەكتات تاوهەكىو مانگى تشرينى يەكەم. كۆي رۆژە لېكدراؤه گەرمەكانى سال لە ناوچەي بريتىيە لە (195) رۆژ و رېزە (53.4)% ئى رۆژە لېكدراؤه كانى سال. پىويسەتە مرۆڤ جلوبەرگى تەنك و رەنگ كراوە بېپوشى بۇ بەردەۋامىدان بە چالاكىيەكانى پىويسەتە لە بەرھەتاو چالاكىيەكانى ئەنجام نەدات بە تايىبەتى لە كاتەكانى نىوهەرۇق.

شىوهى(3)

دابەش بونى ئاماڙەي كەش ئارامى رۆژ و شەو و رۆژى لېكدراؤ بەپىي پۆلىنى تىرجنج لە ناوچەي توپىزىنەوە

سەرچاوه: کارى تويىزەر بەپشتەستن بە خشتهى (5)

3-2-ئاماژەي كاريگەرى با: پشت دەبەستى به تىشكى خۆرى تىورى و راستەقينە و تىكراي پلهى گەرمى و خىراي با پىكىدىت لە ئاماژەي كاريگەرى با لە رۇڭ و شەو لە لايمەك و رۇڭى لېكىداو لەلايمەي ترەوە لە خشتهى (5) و شىۋەھى (4).

3-2-1 ئاماژەي كاريگەرى با لە رۇڭدا: پشت دەبەستى به تىشكى خۆرى تىورى و تىشكى خۆرى راستەقينە و تىكراي بەرزرىن پلهى گەرمى و تىكراي خىراي با.

كارتىكىدنى باي كەمك سارد (C)- بريتىيە لە (81) رۇڭ و رېزەھى (22.2%) دەنگەنەن دەكەۋىتە مانگەكانى تشرىنى و دوهەم و كانونى يەكەم و كانونى دوهەم و شوبات. مرۇقق بۇ بەردەۋامى بە چالاكىيەكانى پىيوسىتە پارچەيەك زىاتر جلوبەرگى بېۋشىن و بە تايىبەتى ئەو پوشاكانەي پىگەن لە تىپەربۇنى ھەوا.

كارتىكىدنى باي ئارام و خوش (b)- بريتىيە لە (34) رۇڭ و رېزەھى (9.3%) دەنگەنەن دەكەۋىتە مانگەكانى تشرىنى دوهەم و شوبات و ئازار. مرۇقق دەتوانىت لەم بارودۇخە ئاۋوھەوا يەدا چالاكىيەكانى ئەنجام بەتات.

كارتىكىدنى باي كەم كاريگەر (a)- بريتىيە لە (50) رۇڭ و رېزەھى (13.7%) دەنگەنەن دەكەۋىتە مانگەكانى تشرىنى دوهەم و ئازار و نىسان. مرۇقق دەتوانىت لەم بارودۇخە ئاۋوھەوا يەدا بەنى گرفت چالاكىيە جۈراجىزەكانى ئەنجام بەتات.

كارتىكىدنى باي هاوـنـگ واتە نە سارد و نە گەرم (n) بريتىيە لە (38) رۇڭ و رېزەھى (10.4%) دەنگەنەن دەكەۋىتە مانگەكانى تشرىنى يەكەم و تشرىنى دوهەم و نىسان و ئايار. مرۇقق دەتوانىت لەم بارودۇخە ئاۋوھەوا يەدا بەنى گرفت چالاكىيەكانى ئەنجام بەتات و جلوبەرگى ئاساي بېۋشىت و خوراکە ھەمەجۇرەكان بخوات.

کارتیکردنی بای که میک گهرم (a) بریتییه له (20) بژ و پیژهی (5.5%) ای بژهکانی سال، دهکه ویته مانگه کانی تشرینی یه که م و ئایار. مرؤف ده توانیت لهم بارودخه ئاووههوا چالاکیه کانی ئه نجام بذات و جلوبه رگی ته نک و کورت و په نگ کراوه بپوشیت.

کارتیکردنی بای زور گهرم (C) بریتییه له (142) بژ و پیژهی (38.9%) ای بژهکانی سال، له مانگی ئایاره وه دهستپیده کات تاوهکو مانگی تشرینی یه که م. پیویسته مرؤف لهم بارودخه ئاووههوا یه دا چالاکیه کانی ئه نجام نه دات له بهر تیشکی خور به تایبەتی له نیوه رق و جلوبه رگی ته نک و کورت و په نگ کراوه بپوشیت.

2-2-3 ئامازهی کاریگەری با له شەودا: پشت ده بەستى به تیکرای نزمترین پلهی گرمی تۆمارکراوی شەو و تیکرای خیرایی با.

کارتیکردنی بای ساردی مامناوهند (d) بریتییه له (63) شەو و پیژهی (17.3%) ای شەوه کانی سال دهکه ویته مانگه کانی کانونی یه که م و کانونی دوهم و شوبات و ئازار لهم بارودخه دا، بهه و نزم بونه وهی پلهی گرمی، مرؤف هەست به سەرما ده کات، بۇ خۆگونجاندن له گەل ئەم بارودخه پیویسته مرؤف ئە و جلوبه رگانه بپوشی کە ئەستورن و پیگە به تیپه رېبونی ھەوا نادەن.

کارتیکردنی بای که میک سارد (C) بریتییه له (155) شەو و پیژهی (42.5%) ای شەوه کانی سال، له مانگی تشرینی یه که وه به شیوهی پچرپچر دهستپیده کات تاوهکو مانگی ئایار. لهم بارودخه دا پیویسته مرؤف ئە و جلوبه رگانه بپوشی کە که میک ئەستورن.

کارتیکردنی بای ئارام و خوش (b) بریتییه له (49) شەو و پیژهی (13.4%) ای شەوه کانی سال، دهکه ویته مانگه کانی ئایار و حوزه يران و ئەيلول و تشرینی یه که م. لهم بارودخه دا مرؤف ده توانیت چالاکیه کانی بە بى گرفت ئە نجام بذات.

کارتیکردنی بای که م کاریگەر (a) بریتییه له (98) شەو و پیژهی (26.8%) ای شەوه کانی سال، له مانگی حوزه يرانه وه دهستپیده کات تاوهکو مانگی ئەيلول. لهم بارودخه دا مرؤف ده توانیت چالاکیه کانی بە بى گرفت ئە نجام بذات. کارتیکردنی بای که م کاریگەر (a) بریتییه له (98) شەو و پیژهی (26.8%) ای شەوه کانی سال، له مانگی حوزه يرانه وه دهستپیده کات تاوهکو مانگی ئەيلول. لهم بارودخه دا مرؤف ده توانیت چالاکیه کانی بە بى گرفت ئە نجام بذات.

خشتی (6)

دابه‌شبوونی ئاماژه‌ی کەش ئارامى رۇز و شەو و رۇزى لىكىراو بەپىي پولىنى تىرجىنچ لە ئاوجەي توېزىنەوە

كانۇنى يەكمەم	تشرىنى دوودم	تشرىنى يەكمەم	تىلول	ئاب	تمۇز	حوزه‌بىران	ئايار	نىسان	ئازار	شوبات	كانۇنى يەكمەم
-c1 -c -c n3 -c n	c2 -b c c1 -a c c1 -a c c1 -a c c1 -a c c2 -b c n3 -c n -a3 -c -a -b3 -d -b -c2 -d -c -c 1										
-c1 -c -c -a3 -c -a c2 -b c c1 -a c c1 -a c c1 -a c c1 -a c c2 -b c n3 -c n -a3 -c -a -b2 -c -b -c2 -d -c -c 2											
-c1 -c -c -a3 -c -a c2 -b c c1 -a c c1 -a c c1 -a c c1 -a c c2 -b c n3 -c n -a3 -c -a -b2 -c -b -c2 -d -c -c 3											
-c1 -c -c -a3 -c -a c2 -b c c1 -a c c1 -a c c1 -a c c1 -a c c2 -b c n3 -c n -a3 -c -a -b2 -c -b -c2 -d -c -c 4											
-c1 -c -c -a3 -c -a c2 -b c c1 -a c c1 -a c c1 -a c c1 -a c c2 -b c n3 -c n -a3 -c -a -b2 -c -b -c2 -d -c -c 5											
-c1 -c -c -a3 -c -a c2 -b c c1 -a c c3 -c n -a3 -c -a -b2 -c -b -c2 -d -c -c 6											
-c1 -c -c -a3 -c -a c2 -b c c1 -a c c1 -a c c1 -a c c1 -a c c2 -b c n3 -c n -a3 -c -a -b2 -c -b -c2 -d -c -c 7											
-c1 -c -c -a3 -c -a a2 -b a c1 -a c c1 -a c c1 -a c c1 -a c c2 -b c n3 -c n -a3 -c -a -b2 -c -b -c2 -d -c -c 8											
-c1 -c -c -a3 -c -a a2 -b a c1 -a c c3 -c n -a3 -c -a -b2 -c -b -c2 -d -c -c 9											
-c1 -c -c -a3 -c -a a2 -b a c1 -a c c3 -c a -a3 -c -a -a3 -c -a -c2 -d -c -c 10											
-c1 -c -c -a3 -c -a a2 -b a c1 -a c c3 -c n -a3 -c -a -a3 -c -a -c1 -c -c -c2 -d -c -c 11											
-c1 -c -c -a3 -c -a c2 -b c c1 -a c c3 -c a -a3 -c -a -a3 -c -a -c2 -d -c -c 12											
-c1 -c -c -a3 -c -a a3 -c a c1 -a c c3 -c a -a3 -c -a -a3 -c -a -c2 -d -c -c 13											
-c2 -d -c -a3 -c -a a3 -c a c2 -b c c1 -a c c1 -a c c1 -a c c1 -a c c3 -c a -a3 -c -a -a3 -c -a -c2 -d -c -c 14											
-c2 -d -c -a3 -c -a a3 -c a c2 -b c c1 -a c c1 -a c c1 -a c c1 -a c c3 -c a -a3 -c -a -a3 -c -a -c2 -d -c -c 15											
-c1 -c -c -b2 -c -b a3 -c a c2 -b c c1 -a c c1 -a c c1 -a c c1 -a c c3 -c a n3 -c n -a3 -c -a -b2 -c -b -c2 -d -c -c 16											
-c1 -c -c -a3 -c -a a3 -c a c2 -b c c1 -a c c1 -a c c1 -a c c1 -a c c3 -c a n3 -c n -a3 -c -a -b3 -d -b -c2 -d -c -c 17											
-c1 -c -c -b2 -c -b a3 -c a c2 -b c c1 -a c c1 -a c c1 -a c c1 -a c c3 -c a n3 -c n -a3 -c -a -b3 -d -b -c2 -d -c -c 18											
-c2 -d -c -b2 -c -b a3 -c a c2 -b c c1 -a c c1 -a c c1 -a c c1 -a c c3 -c a n3 -c n -a3 -c -a -b2 -c -b -c2 -d -c -c 19											
-c2 -d -c -b2 -c -b n3 -c n c2 -b c c1 -a c c1 -a c c1 -a c c1 -a c c3 -c n n3 -c n -a3 -c -a -b3 -d -b -c2 -d -c -c 20											
-c2 -d -c -b2 -c -b n3 -c n c2 -b c c1 -a c c1 -a c c1 -a c c1 -a c c3 -c c n3 -c n -a3 -c -a -b3 -d -b -c2 -d -c -c 21											
-c2 -d -c -b2 -c -b n3 -c n c2 -b c c1 -a c c1 -a c c1 -a c c1 -a c c3 -c n n3 -c n -a3 -c -a -b3 -d -b -c2 -d -c -c 22											
-c2 -d -c -b2 -c -b n3 -c n c2 -b c c1 -a c c1 -a c c1 -a c c1 -a c c3 -c n n3 -c n -a3 -c -a -b2 -c -b -c2 -d -c -c 23											
-c2 -d -c -b2 -c -b n3 -c n c2 -b c c1 -a c c1 -a c c1 -a c c1 -a c c3 -c n n3 -c n -a3 -c -a -b3 -d -b -c2 -d -c -c 24											
-c2 -d -c -b2 -c -b n3 -c n c2 -b c c1 -a c c1 -a c c1 -a c c1 -a c c3 -c n n3 -c n -a3 -c -a -b2 -c -b -c2 -d -c -c 25											
-c2 -d -c -b2 -c -b n3 -c n c2 -b c c1 -a c c1 -a c c1 -a c c1 -a c c3 -c n n3 -c n -a3 -c -a -b2 -c -b -c2 -d -c -c 26											
-c2 -d -c -c1 -c -c n3 -c n c2 -b c c1 -a c c1 -a c c1 -a c c1 -a c c3 -c n n3 -c n -a3 -c -a -b3 -d -b -c1 -c -c -c 27											
-c1 -c -c -c1 -c -c n3 -c n c2 -b c c1 -a c c1 -a c c1 -a c c1 -a c c3 -c n n3 -c n -a3 -c -a -b2 -c -b -c1 -c -c -c 28											
-c1 -c -c -c1 -c -c n3 -c n c2 -b c c1 -a c c1 -a c c1 -a c c1 -a c c3 -c n n3 -c n -a3 -c -a -c2 -d -c -c -c -c 29											
-c2 -d -c -c1 -c -c n3 -c n c2 -b c c1 -a c c1 -a c c1 -a c c1 -a c c3 -c n n3 -c n -a3 -c -a -c2 -d -c -c -c -c 30											
-c2 -d -c -c1 -c -c n3 -c n c2 -b c c1 -a c c1 -a c c1 -a c c1 -a c c3 -c n n3 -c n -a3 -c -a -c2 -d -c -c -c -c 31											

سەرچاوه كارى توېزىر بە پېشىتىن: بە پاشكۈرى (1) و (2) و (3) و (4)

3-2-3 ئامازەي كاريگەري باي رۆژى لېكداو: پشت ده به ستي به كۆكردنەوهى ئامازەي كارتيكىرنى باي رۆژ و شەو.

رۆژه لېكداوەكان كە كارتيكىرنى با ساردە (c1, -c2, -c3) بريتىيە لە (81) رۆژى لېكداو و رېزەي (22.2%) ئامازەي كارتيكىرنى با ساردە (b1, -b2, -b3) بريتىيە لە (32) رۆژى لېكداو و شوبات. لەم بارودۇخەدا پىويستە جلوبەرگى ئەستور بپوشرى و بەتايبەت ئەو جلوبەرگانەي رېكە به تىيەربونى ھەوا نادەن.

رۆژه لېكداوەكان كە كارتيكىرنى با دەبىتە هوئى ئارامى (a1, -a2, -a3) بريتىيە لە (52) رۆژى لېكداو و رېزەي (8.8%) ئامازەي كارتيكىرنى با ساردە (d1, -d2, -d3) بريتىيە لە (142) رۆژى لېكداو و بارودۇخەدا مەرقۇش دەتوانىت چالاكييەكانى بەبى گرفت ئەنجام بىدات.

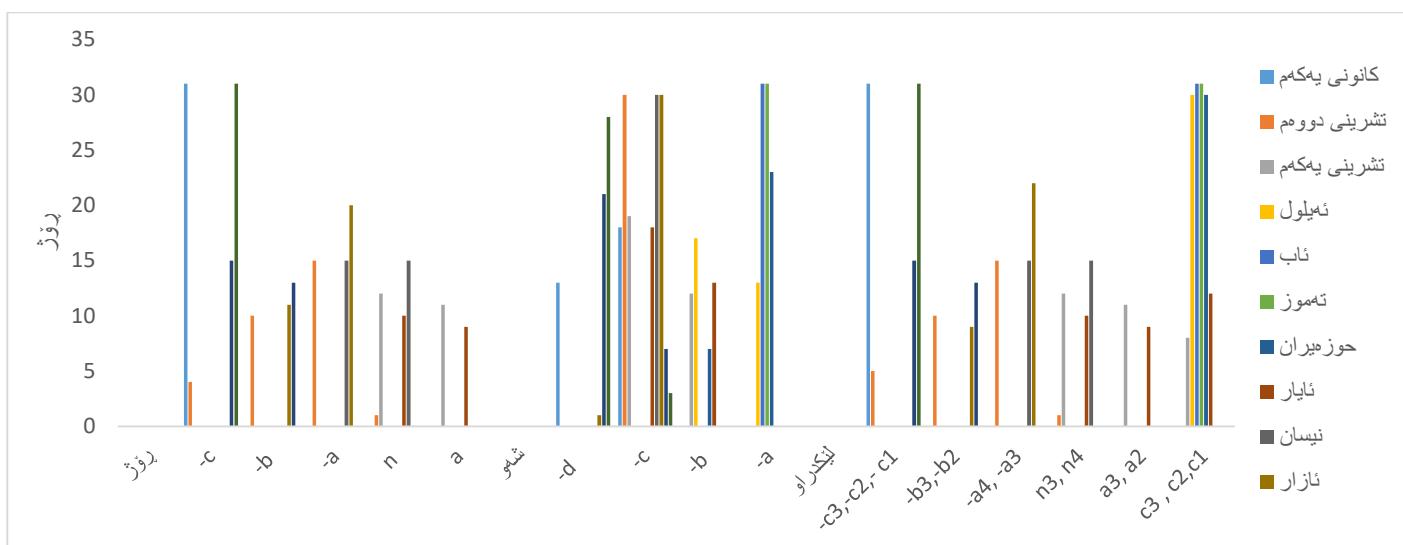
رۆژه لېكداوەكان كە كارتيكىرنى با كاريگەرمى كەمە (a4, -a5) بريتىيە لە (52) رۆژى لېكداو و رېزەي (14.2%) ئامازەي كارتيكىرنى با ساردە (e1, -e2, -e3) بريتىيە لە (38) رۆژى لېكداو و نيسان.

رۆژه لېكداوەكان كە كارتيكىرنى با ھاوسمەنگە نە گەرم نە سارد (n1, n2) بريتىيە لە (38) رۆژى لېكداو و رېزەي (10.4%) ئامازەي كارتيكىرنى با ساردە (f1, -f2, -f3) بريتىيە لە (38) رۆژى لېكداو و دەبىتە هوئى ئارامى و تىيەربونى ھەوا نادەن.

رۆژه لېكداوەكان كە كارتيكىرنى با كەميك گەرمە (a1, a2) بريتىيە لە (30) رۆژى لېكداو و رېزەي (5.5%) ئامازەي كارتيكىرنى با ساردە (g1, -g2, -g3) بريتىيە لە (30) رۆژى لېكداو و ئايار.

رۆژه لېكداوەكان كە كارتيكىرنى با زۆر گەرمە (c1, c2, c3) بريتىيە لە (142) رۆژى لېكداو و رېزەي (38.9%) ئامازەي كارتيكىرنى با ساردە (h1, -h2, -h3) بريتىيە لە (142) رۆژى لېكداو و ئايار.

دا به شىيونى ئامازەي كارتيكىرنى باي رۆژ و شەو و رۆژى لېكداو بەپىي پۆلىنى تىرجىج لە ناوجە شىيەوهى (4).

سه رچاوه: کاری تویژه‌ر به پشتیه‌ستن یه خشته‌ی (6)

3-3 ئاووهه‌واي فىسيولوجى ناچەي تۈرىزىنەوه

پۆزه ئاشكرا ساردهكان هيئمای (K1.K2.-d2.-c1.-c2.-c3.-b3.-b2) و هر ده گرىت، بە واتاي شەو سارد و پۆز ئاشكرا سارد و كارتىكىرنى با ئاشكرا سارد و سارد و ئارامى، بريتىيە لە (96) پۆزى لىكىراو و رېزەي (26.3%) ئى رۆزه لىكىراوهكانى سال، لە مانگى تشرىينى دوهەمەوە دەستپەيدەكتات تاوهەكى مانگ، شوبات.

پوژه ساردهکان هیمای (C2-a3.-a4.-b2.-b3) و هر دهگریت، به واتای شه و ئاشکرا ساردو پوژه که میک سارد و کارتیکردنی بای خوش و که م کاریگه ره، مرؤف ههست به سه رمایه کی که م دهکات، بربیتییه له (26) پوژی لیکدراو و ریزه‌ی (7.1%) ریزه‌ی لیکدراوه‌کانی سال دهکه ویته مانگه‌کانی تشرینی دوھم و شوبات و ئازار.

پوژه کانی کهش ئارامى هىيمى (M3.-a3.-a4.n2.n3.n4) و هر ده گرىت به واتاي شەھ ساردى مامناوهند و پوژه کەش ئارامە و كارتىكىرنى با كەم كاريگەر و هاوسەنگە، بريتىيە لە (48) پوژى ليكدرار و رىزەھى (13.2%) ي رۇژە ليكدرار و كانى سال، دەكە وينتە مانگە كانى تىشىپىنى دوھم و ئازار و نىسان.

دابه‌شبوونی ئاماژه‌ی کەش ئارامى فىسيولوجى بەپىي پۇلېنى تىرجنج لە ناوچە‌ي توپىزىنەوە

كەنۇنى يەكەم	كەنۇنى دوھم	تىشرىنى دوھم	تىشرىنى يەكەم	ئېلول	ئاب	تەمۇز	حوزمەران	ئايار	نيسان	ئازار	شوبات	كەنۇنى دوھم	زمار	
-c1/K1	n3/M3	c2/H3	c1/H2	c1/H2	c1/H2	c2/H3	n3/W3	-a3/M3	-b3/C2	-c2/K1	-c2/K1	1		
-c1/K1	-a3/M3	c2/H3	c1/H2	c1/H2	c1/H2	c2/H3	n3/W3	-a3/M3	-b2/C2	-c2/K1	-c2/K1	2		
-c1/K1	-a3/M3	c2/H3	c1/H2	c1/H2	c1/H2	c2/H3	n3/W3	-a3/M3	-b2/C2	-c2/K1	-c2/K1	3		
-c1/K1	-a3/M3	c2/H3	c1/H2	c1/H2	c1/H2	c2/H3	n3/W3	-a3/M3	-b2/C2	-c2/K1	-c2/K1	4		
-c1/K1	-a3/M3	c2/H3	c1/H2	c1/H2	c1/H2	c2/H3	n3/W3	-a3/M3	-b2/C2	-c2/K1	-c2/K1	5		
-c1/K1	-a3/M3	c2/H3	c1/H2	c1/H2	c1/H2	c1/H2	n3/W3	-a3/M3	-b2/C2	-c2/K1	-c2/K1	6		
-c1/K1	-a3/M3	c2/H3	c1/H2	c1/H2	c1/H2	c2/H2	n3/W3	-a3/M3	-b2/C2	-c2/K1	-c2/K1	7		
-c1/K1	-a3/M3	a2/H3	c1/H2	c1/H2	c1/H2	c2/H2	n3/W3	-a3/M3	-b2/C2	-c2/K1	-c2/K1	8		
-c1/K1	-a3/M3	a2/H3	c1/H2	c1/H2	c1/H2	c1/H2	n3/H4	-a3/M3	-b2/C2	-c2/K1	-c2/K1	9		
-c1/K1	-a3/M3	a2/H3	c1/H2	c1/H2	c1/H2	c1/H2	a3/H4	-a3/M3	-a3/C2	-c2/K1	-c2/K1	10		
-c1/K1	-a3/M3	a2/H3	c1/H3	c1/H2	c1/H2	c1/H2	n3/H4	-a3/M3	-a3/C2	-c1/K1	-c2/K1	11		
-c1/K1	-a3/M3	c2/H3	c1/H3	c1/H2	c1/H2	c1/H2	a3/H4	-a3/M3	-a3/C2	-c2/K1	-c2/K1	12		
-c1/K1	-a3/M3	a3/H3	c1/H3	c1/H2	c1/H2	c1/H2	a3/H4	-a3/M3	-b2/C2	-c2/K1	-c2/K1	13		
-c2/K1	-a3/M3	a3/H3	c2/H3	c1/H2	c1/H2	c1/H2	a3/H3	-a3/M3	-a3/C2	-c2/K1	-c2/K1	14		
-c2/K1	-a3/M3	a3/H3	c2/H3	c1/H2	c1/H2	c1/H2	a3/H3	-a3/M3	-a3/C2	-c2/K1	-c2/K1	15		
-c1/K1	-b2/M3	a3/H4	c2/H3	c1/H2	c1/H2	c1/H2	a3/H3	n3/M3	-a3/C2	-b2/K1	-c2/K1	16		
-c1/K1	-a3/M3	a3/H4	c2/H3	c1/H2	c1/H2	c1/H2	a3/H3	n3/M3	-a3/C2	-b3/K1	-c2/K1	17		
-c1/K1	-b2/C2	a3/H4	c2/H3	c1/H2	c1/H2	c1/H2	a2/H3	n3/M3	-a3/C2	-b3/K1	-c2/K1	18		
-c2/K1	-b2/C2	a3/H4	c2/H3	c1/H2	c1/H2	c1/H2	a2/H3	n3/W4	-a3/C2	-b2/K1	-c2/K1	19		
-c2/K1	-b2/C2	n3/W3	c2/H3	c1/H2	c1/H2	c1/H2	c2/H3	n3/W4	-a3/M3	-b3/K1	-c2/K1	20		
-c2/K1	-b2/C2	n3/W3	c2/H3	c1/H2	c1/H2	c1/H2	c3/H3	n3/W4	-a3/M3	-b3/K1	-c2/K1	21		
-c2/K1	-b2/C2	n3/W3	c2/H3	c1/H2	c1/H2	c1/H2	c2/H3	n3/W4	-a3/M3	-b3/K1	-c2/K1	22		
-c2/K1	-b2/C2	n3/W3	c2/H3	c1/H2	c1/H2	c1/H2	c2/H3	n3/M3	-a3/M3	-b2/K1	-c2/K1	23		
-c2/K1	-b2/K1	n3/W3	c2/H3	c1/H2	c1/H2	c1/H2	c2/H3	n3/W4	-a3/M3	-b3/K1	-c2/K1	24		
-c2/K1	-b2/K1	n3/W3	c2/H3	c1/H2	c1/H2	c1/H2	c2/H3	n3/W4	-a3/M3	-b2/K1	-c1/K1	25		
-c2/K1	-b2/K1	n3/W3	c2/H3	c1/H2	c1/H2	c1/H2	c2/H3	n3/W4	-a3/M3	-b2/K1	-c2/K1	26		
-c2/K1	-c1/K1	n3/W3	c2/H3	c1/H2	c1/H2	c1/H2	c2/H3	n3/W4	-a3/M3	-b3/K1	-c1/K1	27		
-c1/K1	-c1/K1	n3/W3	c2/H3	c1/H2	c1/H2	c1/H2	c2/H3	n3/W4	-a3/M3	-b2/C2	-c1/K1	28		
-c1/K1	-c1/K1	n3/W3	c2/H3	c1/H2	c1/H2	c1/H2	c2/H3	n3/W3	-a3/M3		-c2/K1	29		
-c2/K1	-c1/K1	n3/W3	c2/H3	c1/H2	c1/H2	c1/H2	c2/H3	n3/W3	-a3/M3		-c2/K1	30		
-c2/K1		n3/W3			c1/H2	c1/H2		c2/H3		-a3/M3		-c2/K1	31	

سەرچاوه : كارى توپىزەر بە پشتىبەستن بە خىتەسى (5) و (6)

رۇزى كەمىك گەرمەكان ھىمائى (W4.W3 a2. a3.b2.n2.n3.n4) وەردەگىرىت، بە واتاي شەو كەمىك ساردو رۇزى كەمىك گەرم و كارتىكىرنى با بى كارىگەر و ھەندىك رۇزى كەمىك گەرمە، ناوچە‌ي توپىزىنەوە بىرىتىيە لە (31) رۇزى لىكىراو و رىزەسى (8.4%) دەكەۋىتە مانگەكانى تىشرىنى يەكەم و نيسان و ئايار.

پۆژه گەرمەكان ھىمای (H5-H4-H3-H2.c1.c2.c3.a2.a3.b2.b3.) وەردەگرىت، بە واتاي شەو كەش ئارامە يان كەمىك سارده و رۇز گەرمە و كارتىكىرنى با لە شەودا ئارامىيە و زۆر گەرمە لە رۇزدا، بىتىيە لە (164) رۇزى لېكdraو و بىزەي (44.9%) ئى رۇزه لېكdraوه كانى سال، لە مانگى ئايارەوە دەستپىدەكت تاوهكى مانگى تىرىزىنى يەكەم.

4-3 ھەريمە ئاووهەوايىيە فيسيولوجىيەكانى ناوجەي توېزىنەوە

لە دەستنيشانكرىنى ھەريمى ئاووهەواي فيسيولوجىي پشت دەبەستىن بە ئاماژەي كەش ئارامى چۈزى لېكdraو لە مانگەكانى تەموز و كانونى دوھم، لە خشتهى (8) خراوەتەرو.

(8)
خشتهى

ھەريمە ئاووهەوايىيە فيسيولوجىيەكان بەپىي پۆلىنى تىرجنج لە ناوجەي توېزىنەوە

31	30	29	28	27	26	25	24	23	22	21	20	19	18	17	16	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	چۈزى
K1	كەش																														
H2	چۈزى																														

سەرچاوه: كارى توېزىر بەشىتبەستىن بە خشتهى (5) و (6)

بە تىپوانىن لە خشتهى (8) لە تەواوى ناوجەي توېزىنەوە لە زستاندا بەگشتى ساردى مامناوهندە و ھىمای (K) وەردەگرىت، لە ھاويندا گەرمە و ھىمای (H) وەردەگرىت.

ئەنچام

- 1 ناوچەی توپىزىنه و پۇزە ساردهكانى بىرىتىيە لە (122) پۇز و پىزە (33.4%) ئى پۇزەكانى سال، پۇزە كەش ئارامەكان (0) بىرىتىيە لە (48) پۇز و پىزە (13.2%) ئى پۇزەكانى سال، كۆي پۇزە گەرمەكانى و بىرىتىيە لە (195) پۇز و پىزە (53.4%) ئى پۇزەكانى سال.
- 2 شەوه ساردهكانى بىرىتىيە لە (210) شەوه و پىزە (57.5%) ئى شەوهكانى سال، شەوهكانى كەش ئارامى (0) بىرىتىيە لە (58) شەوه و پىزە (15.9%) ئى شەوهكانى سال، شەوه كەمىك گەرمەكان (+1) بىرىتىيە لە (97) شەوه و پىزە (26.6%) ئى شەوهكانى سال.
- 3 كارتىكىرنى باى كەمىك سارد (-c) بىرىتىيە لە (81) پۇز و پىزە (22.2%) ئى پۇزەكانى سال، كارتىكىرنى باى ئارام و خوش (-b) بىرىتىيە لە (34) پۇز و پىزە (9.3%) ئى پۇزەكانى سال، كارتىكىرنى باى كەم كارىگەر (-a) بىرىتىيە لە (50) پۇز و پىزە (13.7%) ئى پۇزەكانى سال، كارتىكىرنى باى هاوسمەنگ واتە نە سارد و نە گەرم (n) بىرىتىيە لە (38) پۇز و پىزە (10.4%) ئى پۇزەكانى سال، كارتىكىرنى باى كەمىك گەرم و زور گەرم (C/a) بىرىتىيە لە (162) پۇز و پىزە (44.4%) ئى پۇزەكانى سال.
- 4 كارتىكىرنى باى ساردى مامناوهند (d) بىرىتىيە لە (218) شەوه و پىزە (59.8%) ئى شەوهكانى سال، كارتىكىرنى باى ئارام و خوش (-b) بىرىتىيە لە (49) شەوه و پىزە (13.4%) ئى شەوهكانى سال، كارتىكىرنى باى كەم كارىگەر (-a) بىرىتىيە لە (98) شەوه و پىزە (26.8%) ئى شەوهكانى سال، لە زىستاندا بەگشتى ساردى مامناوهند و هىمائى (K) وەردەگرىت، لە هاويندا گەرمە و هىمائى (H) وەردەگرىت.

راپاراده

- 1 بەكارھىنانى ئامرازى خۇپاراستن لە پۇزە ساردهكانى سال بۇ كەمكىرنەوهى كارىگەرى پەگەزەكانى ئاۋوھەوا.
- 2 بەكارھىنانى ئامرازى خۇپاراستن لە پۇزە گەرمەكانى سال بۇ كەمكىرنەوهى كارىگەرى تىشكى خۆر و كەمكىرنەوهى ئەو چالاكيانەى كە لەبەر ھەتاو ئەنچام دەدرى.
- 3 ھەولىدى لەو پۇزانەى كە ش ئارامە مرۆڤ زۇرتىرين چالاکى ئەنجامبدات بە تايىبەتى ئەو چالاكيانەى لە پۇزدا ئەنچام دەدرى.

Geographical analysis of the effect of climate variables on comfort days in Darbandikhan district, by using Terjung classification

Aram Ridha Ezaddin¹ - Luqman Wasu Omar²

¹Nwegary High School, Chamchamal Education Directorate, Sulaimani General Directorate of Education, Sulaimani, Kurdistan Region, Iraq.

²Department of Geography, Faculty of Education, Kurdistan Regional University of Iraq, Koya, Kurdistan Region, Iraq.

Abstract:

Climate has a direct impact on human health, comfort, and the execution of various activities, practical climate scientists are pay attention to the relationship between climate and humans. The aim of this study is to understand the climate types that have a direct impact on human comfort and to show the relationship between climate types and climate well-being in different time. To accomplish the objective of the study, the "Terjung" classification, which is a specific measure of a peaceful atmosphere, was employed. The study utilized records of climatic species in the Derbandikhan district between the years of 2002 and 2021. The study concluded that the impact of climate types varied according to the seasons and months of the year. The results showed that there were 48 calm days with a value of (0), accounting for a rate of (13.2%), and 58 calm nights with a value of (0), and accounting for a rate of (15.9%) throughout the year. Furthermore, the study found that the effect of calm and pleasant wind (-b) during the day was observed for 34 days, representing a rate of (9.3%), and at night, it was observed for 49 nights, accounting for a rate of (13.4%) throughout the year.

Keywords: Climate Effect, Daily Comfort, Darbandikhan District, Terjung Classification.

سەرچاوەگان:

- Amelung, B. a. (2007). Climate Thermal Comfort and Tourism . *Assessment and Coping Strategies*, 139-154.
- Hoppe, P. (1988). Comfort Requirements in Indoor Climate. *Elsevier Sequoia/ in The Netherlands 11*, 249 - 257.
- Kalvelage, Kelly, U. P. (2014). The effects on energy demand and human comfort. *Energy and Buildings*, 1-35.
- Fawzy, Maha, Aly Anber, O. F. (2022). A study of The Thermal Comfort Perception on Campus Outdoor Urban Spaces- Special Reference to Hot Arid Climatic Zones. *Journal of Architecture, Arts and Sciences - Volume 7 - Issue 11 and 33*, 93-103.
- Maurice Bluestein, J. Z. (1999). A New Approach to an Accurate Wind Chill Factor . *Bulletin of the American Meteorological Society*, V 80: Issue 9, 1893-1900.
- Attia, Shady S. C. (2015). Impact of different thermal comfort models on zero energy residential buildings in hot climate. *Energy and Buildings* V. 102, , 117-128.
- Terjung, W. H. (1967). Annual Physioclimate Stresses and Regimes in the United States Author . *Geographical Review*, Vol. 57, p 225 - 240.
- Terjung ,W. H.. (1968). World Patterns of the Distribution of the Monthly Comfort Index. *J.Biometeor.vol. 12,,* 119-151.
- , Physiologic Climates of the Conterminous United States: A (1966) . Terjung, Werner. H Bioclimatic / Classification Based on Man, Annals of the Association of American Geographers, .Vol. 56, p. 141- 179
- Terjung, W. H.(1968) Bi-Monthly Physiological Climates and Annual Stresses and Regimes of Africa Geografiska Annaler: Series A, Physical Geography , Volume 50, Issue 3, p. 173-192

حکومەتی هەریمی کوردستان، وەزارەتی پلاندانان، بەپیوەبەرایەتی ئامارى سلیمانى، سەنتەرى تەكەنلوجیاى زانیارى، بەشى ، GIS

حکومەتی هەریمی کوردستان، وەزارەتى گواستنەوە و گەياندن، بەپیوەبەرایەتى كەشناسى سلیمانى، داتاي بلاونەکراوه.(2021).

حکومەتی هەریمی کوردستان، وەزارەتى كشتوكال و سەرچاوەگانى ئاو، بەپیوەبەرایەتى گشتى كشتوكالى سلیمانى، بەشى كەشناسى، داتاي بلاونەکراوه.(2021).

أحمد، سۆران حمة أمين، (2011) المناخ و استهلاك الطاقة الكهربائية في محافظة السليمانية، أطروحة دكتوراه، كلية العلوم الإنسانية، جامعة السليمانية .

(پاٹکوئی) (1)

تیکرای روزانه‌ی تیشکی خوری تیوری و راسته‌قینه له ناوچه‌ی تویزینه‌وه

تیشكی خوری راسته‌قینه												تیشكی خوری تیوری												
کد	نام	نوع	مقدار	نام	نوع	مقدار	نام	نوع	مقدار	نام	نوع	مقدار	نام	نوع	مقدار	نام	نوع	مقدار	نام	نوع	مقدار	نام	نوع	مقدار
4:48	7.32	9.54	10:48	12:12	12:18	11:05	9:39	8:00	6:30	4:12	4:24	9:47:30	10:31:27	11:36:53	12:44:24	13:45:34	14:19:56	14:12:09	13:25:55	12:22:14	11:12:34	10:17:09	9:40:54	1
4:42	7:14	9:47	10:42	12:12	12:28	10:57	9:20	8:12	6:24	4:18	4:48	9:46:36	10:29:34	11:34:38	12:42:13	13:43:54	14:19:27	14:13:05	13:27:50	12:24:29	11:14:45	10:18:51	9:41:27	2
4:42	7:06	9:33	10:25	12:12	12:25	11:06	9:36	8:18	6:18	4:06	3:54	9:45:43	10:27:43	11:32:24	12:40:00	13:42:12	14:18:55	14:13:58	13:29:43	12:26:44	11:16:56	10:20:36	9:42:04	3
4:36	6:57	9:48	10:23	12:12	12:12	11:18	9:36	8:12	6:30	4:30	4:00	9:44:54	10:25:53	11:30:09	12:37:48	13:40:29	14:18:21	14:14:49	13:31:34	12:28:58	11:19:08	10:22:21	9:42:43	4
4:30	6:49	9:48	10:33	12:06	12:06	11:30	9:18	7:58	6:36	4:42	4:06	9:44:07	10:24:05	11:27:55	12:35:35	13:38:44	14:17:43	14:15:37	13:33:25	12:31:13	11:21:21	10:24:09	9:43:24	5
4:24	6:41	9:42	10:33	12:00	12:06	11:19	9:36	8:00	6:30	4:54	4:12	9:43:23	10:22:17	11:25:42	12:33:21	13:36:58	14:17:03	14:16:22	13:35:14	12:33:26	11:23:34	10:25:57	9:44:09	6
4:18	6:33	9:36	10:33	11:59	12:07	11:42	9:48	8:17	6:24	5:00	4:41	9:42:41	10:20:32	11:23:29	12:31:08	13:35:10	14:16:21	14:17:05	13:37:02	12:35:40	11:25:47	10:27:47	9:44:56	7
4:12	6:24	9:30	10:33	11:58	12:09	11:36	9:48	8:14	6:12	5:13	4:18	9:42:02	10:18:48	11:21:16	12:28:53	13:33:21	14:15:35	14:17:45	13:38:48	12:37:53	11:28:00	10:29:38	9:45:45	8
4:06	6:16	9:24	10:33	12:01	12:08	11:24	9:42	8:30	6:06	5:30	3:27	9:41:26	10:17:05	11:19:03	12:26:39	13:31:30	14:14:47	14:18:22	13:40:33	12:40:05	11:30:14	10:31:31	9:46:38	9
4:00	6:08	9:18	10:33	11:52	12:09	11:32	9:42	8:36	6:36	5:06	4:08	9:40:53	10:15:24	11:16:51	12:24:24	13:29:38	14:13:56	14:18:56	13:42:16	12:42:17	11:32:29	10:33:25	9:47:32	10
3:54	6:00	9:12	10:33	11:51	12:10	11:27	9:36	8:18	6:18	5:12	3:54	9:40:22	10:13:45	11:14:40	12:22:09	13:27:45	14:13:03	14:19:28	13:43:58	12:44:29	11:34:43	10:35:20	9:48:30	11
3:48	5:51	9:06	10:33	11:54	12:09	11:42	9:49	8:24	6:42	5:24	3:24	9:39:55	10:12:07	11:12:29	12:19:54	13:25:51	14:12:07	14:19:57	13:45:38	12:46:40	11:36:58	10:37:16	9:49:30	12
3:42	5:43	9:00	10:33	11:48	12:07	11:36	9:33	5:46	6:30	5:24	4:06	9:39:30	10:10:31	11:10:19	12:17:39	13:23:55	14:11:09	14:20:23	13:47:16	12:48:51	11:39:13	10:39:13	9:50:32	13
4:36	5:35	8:54	10:33	11:35	12:09	11:36	9:55	8:30	6:16	5:18	4:18	9:39:08	10:08:57	11:08:09	12:15:23	13:21:59	14:10:08	14:20:46	13:48:53	12:51:01	11:41:29	10:41:12	9:51:37	14
4:30	5:36	8:48	10:33	11:50	12:09	11:48	10:00	8:18	6:48	5:42	4:12	9:38:49	10:07:24	11:05:59	12:13:07	13:20:01	14:09:04	14:21:06	13:50:28	12:53:10	11:43:44	10:43:11	9:52:44	15
4:24	5:30	8:42	10:33	11:33	12:08	11:00	10:12	8:12	6:54	5:48	4:37	9:38:32	10:05:54	11:03:51	12:10:52	13:18:02	14:07:59	14:21:24	13:52:01	12:55:19	11:46:00	10:45:12	9:53:53	16
4:18	5:04	8:36	10:33	11:08	12:09	11:56	10:18	8:51	6:48	5:54	4:30	9:38:19	10:04:25	11:01:43	12:08:36	13:16:02	14:06:51	14:21:38	13:53:32	12:57:28	11:48:16	10:47:13	9:55:05	17
4:12	5:24	8:30	10:24	11:04	12:09	12:00	10:18	9:00	7:00	6:00	4:36	9:38:09	10:02:59	10:59:36	12:06:20	13:14:01	14:05:40	14:21:50	13:55:01	12:59:35	11:50:32	10:49:16	9:56:19	18
4:06	5:24	8:24	10:07	11:09	12:09	12:06	10:30	9:06	7:00	6:02	4:42	9:38:01	10:01:34	10:57:29	12:04:03	13:12:00	14:04:27	14:21:59	13:56:29	13:01:42	11:52:48	10:51:19	9:57:35	19
4:53	5:19	8:18	10:08	11:29	12:07	12:18	10:24	9:06	7:06	6:12	4:00	9:37:57	10:00:11	10:55:23	12:01:47	13:09:57	14:03:13	14:22:04	13:57:54	13:03:48	11:55:04	10:53:23	9:58:54	20
3:59	5:00	8:12	10:29	11:34	12:19	12:32	10:41	9:18	7:18	6:20	4:06	9:37:55	9:58:51	10:53:18	11:59:31	13:07:53	14:01:55	14:22:07	13:59:18	13:05:53	11:57:20	10:55:28	10:00:15	21
4:36	5:12	8:06	9:57	11:40	12:11	12:36	10:36	9:24	7:12	5:57	4:48	9:37:56	9:57:33	10:51:14	11:57:15	13:05:49	14:00:36	14:22:07	14:00:39	13:07:58	11:59:36	10:57:34	10:01:37	22
4:23	5:21	8:00	10:13	11:40	12:09	12:29	10:30	9:24	7:21	6:00	4:54	9:38:00	9:56:16	10:49:11	11:54:59	13:03:43	13:59:15	14:22:04	14:01:58	13:10:01	12:01:52	10:59:40	10:03:02	23
4:19	5:39	7:54	10:29	11:42	12:07	12:34	10:56	9:06	7:09	6:07	3:42	9:38:07	9:55:02	10:47:09	11:52:42	13:01:37	13:57:51	14:21:58	14:03:15	13:12:04	12:04:08	11:01:48	10:04:29	24
3:33	5:07	7:48	10:17	11:33	12:09	12:38	10:14	9:12	7:18	6:18	4:00	9:38:17	9:53:51	10:45:07	11:50:26	12:59:30	13:56:26	14:21:50	14:04:30	13:14:06	12:06:25	11:03:56	10:05:57	25
4:19	5:00	7:42	10:00	11:20	12:08	12:20	10:14	9:12	7:42	6:12	4:24	9:38:30	9:52:41	10:43:07	11:48:11	12:57:23	13:54:58	14:21:38	14:05:43	13:16:07	12:08:41	11:06:04	10:07:28	26
4:33	5:00	7:36	10:00	10:59	12:09	12:28	10:48	9:18	7:37	6:24	4:54	9:38:46	9:51:34	10:41:07	11:45:55	12:55:15	13:53:29	14:21:23	14:06:53	13:18:07	12:10:57	11:08:14	10:09:00	27
3:36	4:54	7:30	10:20	11:05	12:10	12:24	10:42	9:18	7:42	6:04	4:06	9:39:05	9:50:30	10:39:09	11:43:39	12:53:06	13:51:57	14:21:06	14:08:01	13:20:05	12:13:13	11:10:23	10:10:34	28
4:23	4:46	7:24	10:18	11:00	12:09	12:12	10:54	9:12	7:48	4:19	9:39:26	9:49:27	10:37:12	11:41:24	12:50:56	14:20:45	14:09:07	13:22:03	12:15:28	10:12:10	9:29	10:13:48	29	
4:19	4:54	7:18	10:03	10:52	12:11	12:22	10:48	9:30	7:54	4:25	9:39:51	9:48:28	10:35:16	11:39:08	12:48:46	13:48:49	14:20:22	14:10:10	13:24:00	12:17:44	10:13:48	10:13:48	30	
4:33		7:12		10:54	12:09		11:00		8:00	4:06	9:40:18		10:33:21		12:46:35	13:47:12		14:11:11		12:19:59		10:15:28	31	

س عرجاوهه کاري تویيژهه به پشت يه ستن به مياسابه: -90- [بازهه هاي ياني ويسنكه + 365×Sin(A+284×(6.28×[23.45×S])] = A . كوشيه هي كه وتنى تيشكى خور = ريزى يهندى بروچ له سالدا = A . بروادهه دروانهه سبوران حمهه امين احمد، العناخ و استهلاك الطاقة الكهربائية في محافظة السليمانية، أطروحة دكتوراه، كلية العلوم الإنسانية، جامعة السليمانية، 2011، من 21

۱- حکومتی هاریم، کوردستان، و هزاره‌تی، کوسته‌تی و که‌باتن، برویه‌هاریتی، که‌شناسی سلسله‌ای، داتای بلاوتے کراوه. ۲۰۲۱

2- حکومت، هرمی، کورستان، وزارتی، سراو، باریهه راهنمایی، کشت، کشت کالا، سلخانی، بهشی، کشاورزی، داتای بلاوه کاروه. 2021.

(3) اشکوی

نیکرای بهرزترین و نزمترین پلهی گهرمی روزانه له ناوچهی تویژینه وه

سرچاوه / کاری توپیدار به پشت بسته است - 1- حکومتی هر ریجی کورستان و در این راسته و گهاندن، بعزم دیداره تی، که شناسی سلتمانی، ماتنی با لایو نگاره کار او، 2021

— حکومتی هریعی کورستان و وزارتی کشتکار و سرچاگاهکاری ناو، بربریه و ارتقای کشتکاری سلخانی، به شیوه ایرانی، باتایی بلاؤ و کاروه ۲۰۲۱.

(3) پاشکوی

نیکرای خیرای باو په رزترین و نزمترین شیئی ریژه‌ی روزانه له ناوچه‌ی توییزنه‌وه

سنه رجاهو، کاري توپر ۾ پشت یستن ٻه 1- حکوميٽي هراري کورستان، وہ زارهتى گواستنوه و گهياندن، پريو ھيار ابهي که شناسي سلماني، داتايل لاؤچه کراوه، 2021.

۲- حکومتی هرچند کویدستان، وزارتی کشتکال و سه راهداری کشاورزی تا او، بر پیویمه راهداری کشتکال سلخانی، بهشی که شناسی، باتایی بلاؤنگ کاراوه ۲۰۲۱.